

Angst en liefde als belangrijke samenbindende factoren in gezinnen, kerken en sekten¹

© E. James Wilder Ph.D., 2004²

Shepherd's House Inc.
P.O. Box 40096 Pasadena, CA 91114, USA
jimwilder@gmail.com

Gebaseerd op hoofdstuk 5 van het boek:

The Red Dragon Cast Down: A redemptive approach to the occult and Satanism, door E. James Wilder;
met een paragraaf uit het aangekondigde boek: *Thriving*, door E. James Wilder & Chris Coursey.

Vertaling en bewerking door André H. Roosma, **Accede!**, www.12accede.nl, Zoetermeer, sept./okt. 2006,
met assistentie van Piet Guyt.

Vertaald en op www.12accede.nl gepubliceerd met welwillende toestemming van de auteur.

In dit artikel laat Dr Jim Wilder zien welke enorme rol gezinnen en kerken spelen in de vormen van relaties en gemeenschappen waartoe we ons aangetrokken voelen. Gezinnen en kerken kunnen (uiteraard onbedoeld) mensen ontvankelijk maken om zich aangetrokken te voelen tot sekten en satanische cults¹, óf hen juist een afkeer hiervan bijbrengen. Dat gebeurt niet door de gehanteerde of gepredikte waarden en normen, maar bij uitstek via de soort van relaties die worden voorgeleefd en aangegaan.

Dit artikel geeft tevens een duidelijk voorbeeld hoe de verschillende stappen volgens het Life Model in de praktijk toegepast kunnen worden.

Angst-banden en liefde-banden, sterke en zwakke banden

Wat is sterker: angst of liefde? Wat zal mensen motiveren, verbinden, productief maken, zorgen voor begrip, mensen echt bereiken, hen in beweging zetten? Wat zal kinderen uit de problemen houden, hen iets leren, hun aandacht krijgen, zorgen dat ze ergens om geven, het gezin bij elkaar houden, het zeuren of schreeuwen of drinken doen stoppen, hen 's nachts thuis houden? Wat is bestand tegen boosheid, tegen rebellie, luiheid en onverschilligheid? Wat doe je als al het andere niet lukt? Wat is sterker: liefde of angst?

Onze hechtingsrelaties met andere mensen zijn emotionele verbindingen die ons helpen onze behoeften vervuld te krijgen evenals die van anderen. We hechten of verbinden ons door angst, vreugde, haat, liefde, lust, opwinding, schuld, schaamte en andere gevoelens. Hoewel er veel verschillende emoties zijn, komen ze uiteindelijk allemaal neer op angst of liefde. Angst-banden doen ons pijnlijke ervaringen vermijden, terwijl liefde-banden ons naar anderen toe trekken. Onze banden of hechtingsrelaties laten ons op elkaar reageren, gebaseerd op een van deze motivaties, of op beide. Mensen reageren omdat ze ons

liefhebben of ons vrezen. Omgekeerd laten ze ons links liggen als ze ons niet liefhebben en niet vrezen. De emoties die we uitwisselen door onze intensieve relaties met anderen, worden onze relationele reactiepatronen, met andere woorden: onze relationele dynamica.

Deze hechtingsrelaties kunnen zwak of sterk zijn. Maar we hebben allemaal onze eigen basis-hechtingspatronen en de daarbij horende de emoties waarop we vertrouwen als al het andere faalt. We verwachten dat deze emoties de sterkste banden met anderen zullen opleveren. Elk gezin ontwikkelt zulke voorkeursbanden of emoties meer dan andere banden c.q. emoties. Elke gemeenschap is meer op bepaalde vormen van hechting gebaseerd dan op andere. Elke kerk en denominatie steunt vooral op bepaalde banden. En elke cultuur ontwikkelt sommige banden of hechtingsrelaties meer dan andere.

Als we de waarden van een groep combineren met hun stijl van zich met elkaar verbinden, zien we patronen die we kennen als groepsdynamica. Vaak denken we dat we gemotiveerd worden door onze waarden terwijl we in werkelijkheid gemotiveerd worden door *onze hechtingsrelaties met anderen en door onze emoties*. We worden geleid door *onze waarden*,

¹ Met het woord 'sekten' worden hier alle religieuze groepen bedoeld die afwijken van het gezonde christelijke patroon; dus inclusief satanische groepen. Door het artikel heen wordt voor die satanische of spiritistische groepen ook wel het Engelse leenwoord 'cults' gebruikt.

² Engelstalige origineel: "**Fear Bonds and Love Bonds In Families and Cults**"

bestand "**Fear Love Bonds and cults.pdf**" op: www.lifemodel.org
deze vertaling: www.12accede.nl/Angst_en_liefdebanden_in_gezinnen_en_sekten.pdf

specifiek in ons *denken*. Westerse christenen analyseren waarden vaak nauwkeurig op waarheid. Ze zijn echter bij lange na niet zo nauwgezet als het gaat om de relationele kwaliteit van een band met anderen of de kracht daarvan. Westelingen zijn vaak geshoekerd als het onderwijzen van goede waarden niet genoeg blijkt te zijn. Sekten groeien namelijk vooral als mensen hun waarden loslaten op zoek naar sterkere hechtingsrelaties met anderen.

De waarden van de liefde kunnen niet in praktijk gebracht worden door motieven van angst. In plaats daarvan krijgen we een dubbelhartig systeem waarin het één gezegd wordt maar iets anders wordt gedaan. Jongvolwassenen zijn erg gevoelig voor deze onechtheid en noemen dat "hypocrisie".

De dynamica van gezinnen of kerken kan gebaseerd zijn op banden of hechtingen van schuld, hoop en ontkenning of een combinatie hiervan. Groepsleden begrijpen dat behoeften in hun groep bevredigd worden in de mate waarin deze gevoelens in elkaar opgewekt worden. Mensen zoeken anderen die dezelfde dynamica gebruiken, mensen die op dezelfde manier banden met anderen aangaan. Net zo als drugsgebruikers elkaar vinden, of fans van country, square dancing of heavy metal, zo vinden ook mensen elkaar die zich verbinden op basis van lust, schaamte, schuld en verwerping. Samen vormen ze gezinnen, gemeenschappen, kerken, scholen, culturen en landen.

Angst-dynamica

Angst leidt tot denken en gedrag dat gebaseerd is op vermindering. Angst doet onze bewuste aandacht zich richten op die dingen die ons kwaad kunnen doen. Dit is een leven van zorgen en getob. Het emotionele effect van angst is maar tijdelijk hoewel het langdurige veranderingen in ons denken teweegbrengt. Het effect van angst wordt dus minder, zodat steeds grotere dreigingen nodig zijn om dezelfde respons te krijgen. Angst neemt af en daarmee ook de mate waarin het ons kan motiveren tot actie, zodat er een continue vernieuwing en versterking van de angst nodig is om effect te hebben. Om deze reden hebben mensen die lijnen wegens de angst om dik te worden, nooit veel succes. Angst vermindert, terwijl honger groeit.

Wat we het meest vermijden hangt af van de emotie die we het meest vrezen. Deze emotie is meestal ook de emotie waar onze groep het meest bang voor is. Sommigen vermijden schaamte – de angst dat iemand niet bij ons zal willen zijn. In een schaamtecultuur moet je wel een heel goede (sterke) reden hebben om je shirt uit te durven doen. Schaamte is een emotie vanuit de rechter hersenhelft. Schuldgevoel, de angst om iets verkeerd te doen, daarentegen, is een emotie vanuit de linker hersenhelft. In een op schuld gebaseerd systeem moet je een sterke reden hebben om je moeder te durven teleurstellen. Er zijn meer van die 'negatieve' emoties: boosheid is de angst om bezeerd te raken, verwerping is de angst voor verlating, – en dan is er nog de angst zelf. In een

omgeving met een op angst gebaseerde dynamica heb je een hele goede reden nodig om de baas lastig te durven vallen.

Als deze angstdynamica sterk is, zorgt de sterke angst ervoor dat het alarmcentrum (de amygdala) de hersenen domineert van degenen die een sterk en vroege identiteitscentrum missen in hun prefrontale cortex (een deel van de voorste hersenen). Als dit gebeurt kan hun wil niet langer beheersen wat hun hersenen doen. Ze worden gemakkelijk beheerst door wie ze ook maar vrezen. Ze kunnen nergens anders aan denken.

Zelfs binnen deze angstdynamica is er echter hoop, omdat God de meest ontzagwekkende kracht is die we kennen. Wijsheid (de weg uit de angst) begint met de vrees des Heren. De eerste woorden uit Zijn mond zijn meestal: "Vrees niet!".

Liefde-dynamica

Liefde is een verlangen zoals honger. Echte liefde groeit eerder dan dat ze afneemt. De motiverende kracht van liefde neemt toe met het verstrijken van de tijd. Liefde-bandens leveren een andere dynamica dan angst. De dynamica van liefde is gebaseerd op vreugde. Vreugde betekent dat iemand blij is om bij me te zijn. Vreugde betekent dat iemand mijn goede en slechte tijden wil delen omdat hij/zij mij graag mag. Vreugde is de spontane respons aan beide kanten van een liefde-band, elke keer dat de twee mensen elkaar ontmoeten.

Vreugde is de enige emotie die kinderen zelf zullen zoeken. Vreugde stimuleert de hersengroei in de prefrontale cortex, het enige deel van het brein dat de angstcentra kan overrulen. Zoals God door de profeet zei: "De vreugde van de Heer is je toevlucht" (Nehemia 8:10b). We hebben vreugde omdat iemand ons liefheeft. Positieve gevoelens zoals hoop, vertrouwen en vreugde laten we groeien door liefde. We zoeken meer van deze gevoelens.

Zwakke banden

De problemen die veroorzaakt worden door zwakke banden tussen mensen zijn enorm. Zwakke banden (zwakke hechtingsrelaties) zijn er van beide typen: zowel bij liefde- als bij angst-bandens. Deze zwakke banden kunnen tot gevolg hebben:

- zwakke identiteiten;
- onvolwassenheid;
- angstige hechtingspatronen;
- gebrekkige motivatie;
- broze (hechtings)relaties;
- onvermogen om goed met macht om te gaan;
- door emoties beheerst gedrag;
- afstandelijkheid en onvermogen om zich aan afspraken te houden.

Dit zijn nog slechts enkele van de vele problemen die ontstaan door zwakke banden. Omdat mensen met zwakke banden het leven niet aankunnen, zullen ze snel hun aandacht richten op iets wat sterker is. Elke intense emotionele ervaring komt hen 'sterk' voor.

Aangeleerde waarden alléén zullen hen er niet vanaf houden zo'n sterke ervaring te zoeken.

Intense banden

Ik gebruik het woord "intense" omdat intense emotionele ervaringen sterke verbindingen vormen, maar niet alle sterke verbindingen vormen een sterke identiteit. Intense emotionele ervaringen in een cult binden mensen sterk aan de groep. Deze intense negatieve bindingen noemen we ook wel trauma banden.

Als mensen wanhopig zijn, zullen ze de bindende emoties van de groep intensiveren om zo een respons te krijgen. Als de sterkste band een band van boosheid is, zullen ze erg boos worden, of als het bindende element schuld is, zullen ze krachtig beschuldigen, of bij een angst-band zullen ze heftig dreigen. Iemand die bijvoorbeeld gelooft dat verbindingen gebaseerd zijn op schuld(gevoelens) en angst kan dreigen met zelfmoord om iets gedaan te krijgen. Dit komt veel voor in gezinnen waar schuld en angst voor straf gebruikt worden om kinderen te motiveren.

Zich intensiverende angst-bandens kunnen mensen zelfs naar satanisme drijven. De typerende 'aspirant-satanist' komt uit een gezin met zwakke angst-bandens. Zwakke hechtingsrelaties, meer dan de waarden van het gezin, vormen de bepalende factor. Tieners zoeken de meest intense muziek, de meest intense ervaringen of de hoogste 'kick'. Satanisme is intens.

De spiraal van intensiteit, dramatiek en sensatiezucht is typerend voor disfunctionele en misbruikende systemen, of het nu gezins- of religieuze systemen zijn. Deze toenemende intensiteit is in het algemeen kenmerkend voor religieus misbruik – inclusief "christelijk" religieus misbruik. Dit is de spiraal die Jim Jones uiteindelijk tot de Guyana-massamoord bracht. Het kweken van bandens door intense en overweldigende emoties is 'drakenliefde' – 'liefde' in de stijl van de draak.

Zwakke bandens in de westerse cultuur

Comfort en winstbejag zijn de twee leidende waarden in de dynamica van het westerse gezin. Deze twee waarden dragen direct bij aan zwakke bandens. Beide dragen in hoge mate bij aan de verwaarlozing van kinderen, het willen beheersen van anderen, aan het vergaren van macht, en tenslotte aan buitensporige onvolwassenheid. Comfort heeft ons 'politieke correctheid', apathie en passiviteit gebracht. Dit is de 'oer-soep' voor de groei van misbruik en disfunctioneren, en ook voor de groei van cultus en sekten. Zelfs onze politici zijn tot de conclusie gekomen dat onze cultuur zich kenmerkt door zwakke hechtingsrelaties binnen het gezin. We verwekken kinderen en vermoorden hen bij miljoenen tegelijk nog voor ze geboren zijn en noemen hen "weefsel" of "foetus", wat (op een afschuwelijke wijze) voor mij klinkt als een zwakke band. Van degenen die overleven, leeft 70% (in de VS) in gezinnen waar de vader afwezig is. Veel daarvan is te wijten aan echtscheiding – een zwakke huwelijksband.

Onze kerken hebben zwakke bandens (hechtingsrelaties) met hun leden, gemeenschappen en denominaties. Men ziet er geen probleem in om van kerk of zelfs van religie te wisselen. De relaties en bandens in de werksfeer zijn ook zwak. We veranderen gemakkelijk van werkgever en de plaats waar we werken. We hebben ook zwakke bandens met ons land. We verkopen onze huizen en verhuizen voor weinig meer dan wat geld.

Dynamica van misbruikende gezinnen

Er zijn binnen de westerse cultuur ook uitzonderingen op het passieve, zwak gehechte gezin. Een daarvan is het misbruikende gezin. Sterke angst- en trauma-bandens verenigen de leden van gezinnen waarin misbruik veel voorkomt. De gezinsdynamica wordt bepaald door sterke angst. Alles draait om die angst.

De machtsdynamica van gezinnen heeft een diepgaand en langdurig effect op de identiteit van de gezinsleden. Door in hun handelen de persoon met de macht na te doen, kunnen mensen ook een soort identiteit opbouwen die hen een gevoel van macht geeft. Kinderen die zich machteloos voelen imiteren het gedrag van ouders die macht hebben. Veel kinderen hechten zich angstig aan hun ouders door hen na te doen. Vaak gaat dit nadoen door tot in het volwassen leven, in weerwil van de bewuste wensen van de persoon. Volwassen kinderen ontdekken dat ze precies het gedrag dupliceren dat hun ouders de meeste macht gaf, namelijk het meest misbruikende gedrag.

Misbruikende gezinssystemen wisselen emotionele intensiteit uit en noemen dat 'liefde'. Angst, verschillende soorten opwindings, en zelfs pijn worden gebruikt om nabijheid en betrokkenheid te weerspiegelen. 'Drakenliefde' is een sterke angst-binding, niet-waar?! Degenen die denken dat ze deze intensiteit nodig hebben, raken de kluts kwijt als ze het lang zonder die intensiteit moeten doen. Hun identiteit begint zich te ontbinden in de afwezigheid van intensiteit. Ze worden al snel bang dat ze gek worden of hun ziel verliezen.

Als gevolg hiervan zoeken misbruikte mensen intensiteit als een manier om hun desintegrerende 'zelf' te herstellen. Intensiteit komt niet in behoeften tegemoet. Intensiteit is alleen maar een namaaksubstituut voor intimiteit. Pas later wordt de leegheid ontdekt. De meeste mensen concluderen dan dat ze dus nog meer intensiteit nodig hebben dan ze tot dan toe kregen. "Ik denk dat ik niet voldoende 'high' werd" concluderen ze (vaak onbewust, red.). Ze leven vanuit het idee dat intensiteit alles zal oplossen. Gezinnen waar dit idee heerst kunnen erg gevaarlijk zijn.

Gezinsdynamica en cultus/sekten

Cultus staan bekend om hun intense bindingen. Zwakke hechtingsrelaties maken mensen ontvankelijk voor cultus doordat die zwakke relaties een gevoel van isolatie en kwetsbaarheid creëren. Gebroken gezinsverbandens, verwaarlozing, gebrek aan interesse, en afleiding door hebzucht dragen allemaal bij aan zwak-

ke hechtingsbanden en aan de behoefte aan iets sterkers.

Intense angst-bandens maken mensen ontvankelijk voor gewelddadige cultus. Degenen die gezinsproblemen oplossen door de intensiteit van wat de gezinsleden doen op te krikken, begrijpen hoe snel cultus uit de hand kunnen lopen. Destructieve cultus kunnen gezien worden als grote familieverbanden van een intense soort. Satanisme kent sterke angst-bandens tussen de leden. In een cultuur die bekend staat om zijn zwakke bandens oefenen deze sterke angst-bandens een grote aantrekkingskracht uit.

Satanisten onderhouden een intense betrokkenheid met hun leden. Ze zijn op hun manier toegewijd. Voor zover ik kan beoordelen is de betrokkenheid sterk. Het lijkt erop dat het in het leger van de draak al lange tijd zo is.

Om een enkel voorbeeld te noemen. Tijdens de nacht waarop Jezus verraden werd, waren de "slechteriken" – de handlangers van het kwaad – meer toegewijd aan hun meester dan de "goeden" aan Jezus. En dat ondanks het feit, dat de discipelen die dag gezegend waren. Ze maakten een wandeling, kregen een goede maaltijd met een lekker glas wijn, ontvingen een voetwassing en toonden toen hun 'toewijding' door in slaap te vallen.

Er is geen enkele aanwijzing dat satan zijn dienaren zo rijk onthaalde. Zijn handlangers hadden wellicht een slechte dag, maar waren nog steeds present en alert – bij honderden tegelijk. Ze bleven de hele nacht op hoewel ze de volgende dag een belangrijke hoorzitting hadden met de Gouverneur. Zij hadden zelfs wachters bereid gevonden om de volgende nachten wakker te blijven om het graf te bewaken. Ik denk dat ik hun toewijding hoog acht.

Waar staan wij en wat doen wij als het kwaad aanvalt? Liggen we te slapen zoals de elf discipelen van het eerste uur? Dat kan nauwelijks goed zijn. We moeten onze plaats innemen in de strijd zonder angst voor de intensiteit van het conflict. De profeet Elia werd geconfronteerd met Baäl-aanbidders die zichzelf sneden en de hele dag steeds intenser bezig waren, maar op het eind zegevierde Elia's sterke relatie met God over de intensiteit van de Baäl-priesters. Wat is sterker: angst of liefde?

Satanisten zoeken macht en beheersing, maar niet alleen beheersing over kinderen. Waar macht belangrijk is, vormen angst-bandens de gezinsdynamica. Cultus vertrouwen op angst-bandens omdat angst snel tot resultaat leidt. Omdat occultisten gericht zijn op beheersende geesten, worden angst-bandens hun geestelijke dynamica. Satanisten breiden hun angst-bandens uit tot de geestenwereld als een manier om 'zaken te doen' met boze geesten.

Gezins-dynamica en boze geesten

In de meeste religies vormen gezinnen het model voor interactie met geesten. Omdat geesten een verpersoonlijkte vorm van macht zijn, is het niet verwon-

derlijk dat mensen hun relationele regels gebruiken om hen te helpen uit te vinden hoe ze ook geestelijke macht kunnen krijgen. Gegeven dit beeld en het beeld dat goden en geesten vaak als man worden voorgesteld, ligt het voor de hand, dat mensen verwachten dat geesten zo handelen als de mannen die ze kennen, in het bijzonder papa. Wat voor macht had papa? En, nog belangrijker, wat was de aanleiding of reden dat hij die macht gebruikte? Wat moesten vrouwen, mannen, vrienden, vijanden en kinderen doen om deze reactie aan hem te ontlokken? Wat bewoog hem zijn macht te delen? Christenen gebruiken vaak dezelfde logica met betrekking tot God. Men verwacht van God de Vader ook dezelfde reacties als van papa.

Het omgekeerde kan soms ook waar lijken. Omdat we uit de Bijbel weten waar God van houdt, kunnen we wellicht speculeren dat satan precies het tegenovergestelde leuk vindt. Als God goedheid zoekt, dan zal slechtheid wel hetgene zijn dat Gods vijand wel imponerend vindt. Mensen wier vader niet behaagd of ertoe gebracht kon worden om zijn macht te delen, kunnen het gevoel hebben dat ze beter met de duivel kunnen onderhandelen dan met hun vader. Natuurlijk is het niet zo dat God gunsten uitdeelt in ruil voor goedheid, en satan geeft niet altijd wat voor het tegendeel. Als mensen hier zicht op proberen te krijgen, zullen de interactiepatronen uit hun gezin van herkomst hen ideeën aan de hand doen over hoe ze hun godheid (bron van macht) kunnen motiveren om macht met hen te delen.

Boze geesten, zo lijkt het, willen bepaalde dingen gedaan krijgen. Ze zijn gewillig om diegenen te helpen die hen geven wat ze willen. Het is een soort onderhandelen dat lijkt op de gezins-dynamica in disfunctionele gezinnen: "Als je mij geeft wat ik wil, kun jij krijgen wat jij wilt – maar zit me niet dwars".

De dingen die beheersende geesten gebruiken in occulte rituelen zijn heel eigenaardig. Denk aan het eten van uitwerpselen, of het doden van een dier op een manier die uitgerekend pijnlijk is. Hoe en waarom zou het berokkenen van pijn de acties van geestelijke wezens in bedwang kunnen houden? Dit rituele gedrag weerspiegelt gezins-dynamica. Kinderen maken indruk op hun ouders, en later op hun vrienden, door de dingen die ze doen. Het draagt bij aan het verkrijgen van macht door instemming te krijgen van de persoon die de macht heeft. Het gebruik van gezins-dynamica voor het beheersen van geesten suggereert dat gezinspatronen meer bijdragen aan het occulte dan natuurwetten. Er is geen natuurwet die lijkt op deze 'logica' om macht te krijgen van machtige geesten. En zelfs een nog eigenaardiger 'logica' is nodig als deze machten onpersoonlijk zijn, zoals sommigen suggereren.

Voor vrouwen geldt in het satanisme dezelfde dynamica. Ze zijn 'bruiden voor satan'; ze spelen de moederrol in geboorterituelen en zetten deze op gezinsrelaties gebaseerde activiteiten die macht moeten opleveren, voort. Maar welke hogere intelligentie wil

vrouwen laten doen alsof ze een kind baren, als een manier om die intelligentie te dwingen om macht te delen? Zouden deze dingen geesten ertoe bewegen om macht over te geven? Nee, deze rituelen lijken op de manipulaties binnen op angst-gebaseerde gezinnen. Het gezins-thema is diep verankerd in satanische rituelen.

Deze bespreking van patronen geeft geen antwoord op de vraag of deze manipulaties zullen 'werken' of niet. Ze verklaren wel de motieven waarom sommigen satanisme uitproberen. Deze manipulaties 'werken' wellicht wel omdat ze het 'aas' zijn dat mensen doet 'happen'. Het lijkt redelijk dat elke geest die mensen wil beheersen deze factoren in beschouwing neemt. Dit geldt echter ook voor God, want als Schepper zal Hij volledig vertrouwd zijn met hetgeen mensen beweegt.

Gezins-dynamica in kerken

Gezins-dynamica heeft een beslissende invloed op de manier waarop in gezinnen in behoeften wordt voorzien. Deze dynamica conditioneert mensen voor bepaalde interactiepatronen in hun baan, school, kerk en gemeenschap. Kerkgemeenschappen worden gevormd met gebruik van angst- of liefde-band die in de gemeenschap angst- of liefde-dynamica opleveren. Zowel kerken als ook culten en sekten kunnen een mengeling van angst- en liefde-band hebben. De sterkste banden binnen sekten en culten zullen echter voornamelijk angst-band zijn. Culten zullen immers bijna altijd meer intense angst-band hebben dan kerken.

Zwakke banden

Om hun leden meer bestand te maken tegen de aantrekkingskracht van culten en sekten moeten kerken adequaat ingaan op de behoeften waar culten zich op richten. Kerken die niet onbevreesd de behoeften van hun kerkleden onder ogen willen of kunnen zien, zullen in problemen komen omdat culten op dit punt veel zelfvertrouwen tonen. Mensen in een cult geven antwoorden en komen vaak minder angstig over dan kerkmensen. Omdat ze emotionele intensiteit niet vermijden, tonen culten vaak meer openheid voor intense noden.

In veel traditionele en moderne christelijke bijeenkomsten wordt weinig tegemoet gekomen aan intense geestelijke behoeften. Deze christenen hebben geen idee hoe ze over het bestaan en de macht van geesten moeten denken of praten. Hun kerkelijke en gemeenschapsbanden zijn zwak. Ze vermijden alles wat met satan of het kwaad te maken heeft. Ze tonen geen vreugde wanneer beschadigde mensen binnenkomen met hun behoeften. Ze hebben geen kracht of relatie die sterk genoeg is om 'drakenliefde' te weerstaan. Ze missen de levenskracht die nodig is om niet langer bang te zijn voor het duistere.

Kerken zouden leidinggevend in de plaatselijke gemeenschap moeten zijn. Als een kerk echter meer toegewijd is aan gerief dan aan het bieden van ver-

troosting, kunnen we problemen verwachten. Hetzelfde geldt als de kerk vol winstbejag is, of genade te kort komt jegens hen die niet goed voor zichzelf kunnen zorgen. Die kerk zal zwakke hechtingsrelaties hebben. Het is een zichzelf misleidende gemeenschap die gelooft dat al zijn leden allemaal goed voor zichzelf en hun kinderen kunnen zorgen. Die gemeenschap ontkent onze behoeften jegens elkaar en zodoende ook onze behoefte aan Christus, want het was Christus Die ons als gaven aan elkaar gaf toen Hij ten hemel voer (Efeze 4:11).

Angst voor behoeften

Het vermijden van het tonen van behoeften is nauwer gerelateerd aan culturele waarden en zwakke hechting tussen mensen dan aan de christelijke leer. Westerlingen zijn liever 'cool' (schijnbaar ongevoelig) dan christen. Ontkenning van behoeften 'heilig' geheel ten onrechte de westerse onafhankelijkheid en individualiteit. Het is rebellie tegen God om onze natuur als afhankelijke schepselen te ontkennen – we hebben immers continu adem nodig. Ontkenning van behoeften is *niet* een vorm van "ons oude 'ik' afleggen en dagelijks ons kruis opnemen" zoals de Schrift ons opdraagt. Ontkenning van behoeften is *wel* het 'heiligen' van een culturele definitie van wat 'cool' (aantrekkelijk) is. Als we onze behoeften verstoppen, ontkennen we Gods interesse in onze intensief gevoelde menselijke situatie.

Het niet hebben van behoeften doet veel mensen denken dat dát hen geschikt maakt voor de christelijke samenleving en dus ook voor God. Als christenen hun behoeften ontkennen dan bevorderen ze een op angst gebaseerde kerk-dynamica. Mensen zijn bang dat ze op basis van hun behoeften verworpen zullen worden. Ze geven problemen niet toe en verbergen zich voor anderen. Als we ons realiseren dat het voorzien in huis-tuin-en-keuken behoeften vaak prioriteit heeft boven vervulling van behoeften op het gebied van identiteit en volwassenheid, dan zien we dat die verkeerde prioriteit een valstrik is.

Een gemeenschap zonder behoeften zal een gemeenschap zijn zonder hechting. Onze hechtingsrelaties zijn gebouwd op onze behoeften, in het bijzonder op die rond identiteit en volwassenheid. Omdat onze identiteit gebouwd moet zijn op waarheid, moet de waarheid hoog gehouden worden in liefde-band want anders leidt het tot niets. Geen enkele hoeveelheid correcte kennis zal zwakke of op angst gebaseerde hechtingsrelaties kunnen compenseren. Authentiek christendom is waarheid met kracht in liefdevolle relaties. Intense behoeften zien we niet goed onder ogen door het alleen bij het rechte eind te hebben. Liefde reageert op behoeftige mensen met vreugde!: "Ik ben blij dat je hier bij me bent!". Groeiende kerken trekken mensen met problemen aan omdat deze kerken geloven dat ze oplossingen hebben voor behoeften en niet bang zijn om dat te zeggen.

Gezins-dynamica in de verlore gemeenschap

Zullen mensen vinden wat ze nodig hebben door ons te kennen of moeten ze het elders zoeken? Al te vaak heb ik christenen zien wegrennen als ze eenzame, ontredde of intense mensen zien. Satanisten lijken het juist gemunt te hebben op eenzame en verwonde mensen. Als actie de mate van geloof in onze oplossing weerspiegelt, wie heeft er dan werkelijk het antwoord?

Mensen hebben het nodig dat er voorzien wordt in de behoeften die nagelaten zijn door de dynamica van hun gezin van herkomst. Mensen die verkeren in angst hebben liefde nodig, degenen met zwakke hechtingsrelaties hebben sterke relaties nodig, zij bij wie de identiteit niet goed is gevormd hebben een nieuwe identiteit nodig. Cults schijnen bereid te zijn om te voorzien in deze gezinsbehoeften, terwijl veel kerken zich terughoudend opstellen. Adopties en andere familie-veranderende rituelen komen in multi-generationale cults wél voor. Daarbij is het vaak ook nog zo, dat het niveau van betrokkenheid van volwassenen bij deze geadopteerde kinderen intens is, vergeleken met de meeste ouder-kind relaties.

Het antwoord van een verlore gemeenschap op het satanisme

De essentiële vragen in een confrontatie met satanisme zijn dan deze drie: 1) Hebben we de goede antwoorden? 2) Geloven we dat ze zullen werken? 3) Zijn we bewogen? Deze vragen corresponderen met waarheid, macht en relatie – de drie behoeften van jong-volwassenen en de bouwstenen van het christendom. Het lijkt mij dat de groep met de juiste antwoorden op menselijke behoeften gemotiveerd én gewillig moet zijn om aan deze behoeften tegemoet te komen.

We moeten weten wie we zijn en wat onze werkelijke behoeften zal vervullen. Deze antwoorden, verkregen via sterke liefde-banden, zullen ons allen in staat stellen te groeien en de volwassen persoon te worden die we zijn in het nieuwe hart dat Jezus ons gegeven heeft. De context voor onze groei is het gezin van God, waarin we door geestelijke adoptie binnengaan. Voor vreemdelingen, weduwen en wezen wordt dit hun enige familie. Juist onder deze onverbonden, geïsoleerde mensen vinden we de meeste mensen die uit destructieve cults komen.

Een verlore en genezende gemeenschap zal naar de pijn en narigheid die door het kwaad zijn veroorzaakt kijken en zeggen: “Je bent naar de goede plek gekomen. Wij weten hoe we hiermee om moeten gaan. Je kunt deel worden van een gezin dat nooit ophoudt. Die hechtingsrelatie kan beginnen met mij. Als je mijn God ook jouw God laat zijn zal mijn volk ook jouw volk zijn. Samen hebben we niets te vrezen want God is met ons”.

Als we zeggen dat we dit leven kennen maar geen liefde geven aan hen die daaraan behoefte hebben,

zijn we misleid. Waarheid en leven gaan samen in Gods hart. Dit leven en deze waarheid zijn groter dan de machten van satan. Het moet de centrale dynamica zijn van ons gemeenschapsleven en onze aanbidding. Er moet sterke, onbevreesde liefde aanwezig zijn waar behoeften gevonden worden.

Van angst-banden naar liefde-banden

Angst-banden vormen zich als resultaat van falende pogingen tot zelfbescherming. Omdat zelfbescherming de grote waarde van angst is, veroorzaken vroege ervaringen in angstige en onontkoombare relaties erg negatieve en verontrustende innerlijke emoties. Als deze onaangename emoties onze capaciteit om zelf terug te keren naar vreugde en rust te boven gaan, beginnen we pijn te vermijden als een vorm van zelfbescherming. Na enige tijd wordt pijnvermijding het centrale richtpunt van angst-banden, zelfs als er geen echt risico is dat we onze capaciteit overschrijden. Als pijnvermijding eenmaal het doel is geworden, horen we zinnen als: “Wat, als hij boos wordt?”, “Raak je nu overstuur?”, “Ik ben bang dat ... (vul de stippeltjes maar in)”, “Ik zou me dood schamen!”, “Je maakt me echt woest!”, “Ik moet hem/haar/het nu echt stoppen!”, “Ik kan er niet tegen als...” of “Wat voor verschil maakt het nou eigenlijk?”.

We moeten dan een serieuze vraag stellen over vermijding van pijn en overweldigende gevoelens: Is het zelfbescherming als ik stop mezelf te zijn en vanuit m'n hart te handelen? Met andere woorden: Als ik niet langer handel of spreek vanuit wat ik diep in me werkelijk ervaar, ben ik mijn “zelf” dan niet kwijt? Als ik niet langer kan ontdekken wat ik zelf echt wil, voel of zelfs wat ik denk, heb ik mijn “zelf” dan al niet verloren?

Wat we ontdekken bij veel mensen die verbonden en gemotiveerd zijn vanuit angst is verlies en vervaging van eigen gevoelens, gedachten, waarden en wensen. Ze zijn bang om invloed te hebben op anderen. Vaak is de echte angst dat ze juist geen invloed of invloed zullen hebben. Mensen met angst-bindingen verkeren vaak ook in verwarring: welke angsten zijn van henzelf en welke van anderen? Het gezelschap van angstige mensen geeft hen een gespannen gevoel of maakt hen verdrietig. Ze trekken zich vaak terug, of proberen de ander te behagen, (met humor) te onderhouden of tot bedaren te brengen om de angst te stoppen. Vaak is het resultaat dat ze verantwoordelijkheden op zich nemen die niet de hunne zijn omdat ze bang zijn voor wat er zal gebeuren als ze dat niet doen. Op andere momenten deinzen ze terug voor hun taak omdat ze zich onbekwaam voelen.

Een andere groep van angst-gebonden mensen zijn bang om anderen invloed te laten hebben omdat ze bang zijn zelf invloed te verliezen. Deze op beheersing gerichte mensen beheersen de mensen om hen heen vaak met kwaadheid, vernedering, verwerping, bespotting, zwijgen en andere manieren om pijn te doen, inclusief fysiek geweld.

We herkennen dit gedrag natuurlijk als representatief voor hersenen die hun synchronisatie op niveau 2 (zie hieronder) hebben verloren. Ze opereren vanuit angst en een poging dingen te laten stoppen in plaats van met anderen te synchroniseren (niveau 3; zie hieronder) of hun eigen waarden, doelen en wensen of voorkeuren weer te geven (niveau 4; zie hieronder). Ze hebben hun geur verloren. Ze verspreiden geen licht meer. Denkend dat ze zichzelf beschermen zijn ze zichzelf kwijt geraakt en zijn verdwenen.

Voor we kunnen begrijpen hoe we een angst-band kunnen veranderen in een verlangen-/liefde-band, laten we eens kijken naar de manier waarop een gezonde identiteit zou omgaan met angsten op elk van de hieronder genoemde ontwikkelings-niveaus. Vanuit dit overzicht kunnen we dan zien waar we moeten beginnen om de angst-band te corrigeren.

Angst-banden voorkomen op elk niveau van geestelijke groei

1. Het niveau van de baby / het kleine kind

- a. De angst herkennen (waar ben ik nu eigenlijk bang voor?)
- b. Weten wie ik bij me wil hebben als ik bang ben
- c. Ontdekken wat ik wil (verlangens en wensen)
- d. Over mijn angst leren praten

2. Het niveau van het kind

- a. Mijn aandeel in de beangstigende situatie herkennen
- b. Het aandeel van de ander in de beangstigende situatie herkennen
- c. Een derde persoon gebruiken om mijn visie te checken
- d. Mijn verantwoordelijkheid scheiden van die van jou (a+b)
- e. Leren mezelf te zijn in plaats van anderen te beheersen

3. Het niveau van de (jong-)volwassene

- a. In relatie blijven en de angsten van anderen tolereren
- b. Niets doen aan de angsten van anderen – laten ze leren hanteren
- c. Zorg voor m'n eigen zaakjes met persoonlijke stijl
- d. Herinner mezelf en anderen aan wederzijdse doelen en wensen

Wanneer het gaat om het hanteren van angsten is er een grote scheiding tussen het jong-volwassene niveau en de hogere niveaus. Tot op dit punt is iedereen verantwoordelijk voor zijn of haar eigen angsten en niet voor die van anderen. Zonder vele jaren van oefening is het moeilijk om te onderscheiden tussen 'deze angst is van mij' en 'die hoort bij jou'. Verder gaan naar volgende niveaus van geestelijke volwassenheid in het omgaan met angst zal dan tot verwarring leiden over verantwoordelijkheid. De verschuiving van verantwoordelijkheid van het hanteren van mijn eigen angsten naar het bijstaan van anderen in hun angsten is een belangrijk teken van disfunctie als die ondernomen wordt door iemand die op het niveau

van (jong-) volwassene is of lager. Zelfs voor ouders is het nemen van verantwoordelijkheid voor de angsten van anderen buiten de ouder-kind relatie disfunctioneel.

Ouders moeten erop letten dat ze geen angst-band in hun kinderen opwekken. Juist omdat ouders veerkracht in hun kinderen willen bouwen, helpen ze hun kinderen terug naar vreugde vanuit angst, en leren hen zichzelf te zijn gedurende hanteerbare niveaus van angst.

4. Het niveau van de Ouder(s)

- a. Degenen die bij jou horen, helpen (natuurlijke en geestelijke familie)
- b. Enige gedeelde verantwoordelijkheid nemen voor de angsten van jongere hersenen
- c. Angsten in jongere hersenen herkennen
- d. Een jongere helpen naar vreugde en vrede terug te keren

5. Het niveau van de Oudere

- a. Mensen uit risico-groepen en geïsoleerde en aan de rand van de maatschappij levende mensen helpen
- b. Angsten in de gemeenschap identificeren
- c. De gemeenschap helpen zich te herinneren hoe wij hier normaliter mee omgaan
- d. Op een niet-angstige manier aanwezig blijven

Zoals we weten, handelen ouderen als ouders voor hun gemeenschap-als-geheel. Ouderen zullen voorzien in juist net genoeg zekerheid voor mensen om hun eigen angsten te herkennen en ermee te leren omgaan (a) in de wetenschap dat ze er niet alleen voor staan en (b) zich herinnerend wat werkelijk belangrijk is voor "mensen zoals wij" onder deze beangstigende omstandigheden.

Angst omzetten in verlangen, gebaseerd op ons niveau van volwassenheid

De reden voor het voorgaande exposé over niveaus van geestelijke groei was het willen veranderen van angst-band in liefde-banden waarin onze verlangens en identiteit kunnen stralen. Om een verandering in gang te zetten van angst naar liefde, beginnen we op het niveau van de (jong-)volwassene. Als we het probleem op dit niveau kunnen corrigeren, zal dat het eenvoudigst zijn. De volwassene kan eenvoudigweg iets anders bedenken en besluiten, en het probleem is opgelost.

Oplossingen:

1. Wees met vertrouwen jezelf. Doe wat jij moet doen. Blijf in relatie met anderen om je heen die angstig zijn, maar doe niets aan hun deel van het probleem. Spreek over gemeenschappelijke doelen die belangrijk zijn gedurende deze tijd van dreiging en angst.

Als deze volwassen oplossing 'werkt', dan heb je de angst-band gecorrigeerd. Dit betekent niet dat anderen niet zullen reageren door je onder druk te zetten om weer angstig te worden. Dus moet je deze correc-

tie misschien bij herhaling doen, onder toenemende druk en angst van anderen.

Als je nog steeds angst voelt of je niet goed kunt voorstellen hoe je de volwassen oplossing kunt toepassen, moeten we dieper gaan en eerdere problemen corrigeren die tot angst-bandens hebben geleid. Ten eerste kijken we naar de vaardigheden van het kind-niveau. Het oplossen van angst-bandens op het kind-niveau is niet slechts een kwestie van begrijpen en een andere keuze maken. Deze oplossingen vragen wat meer tijd, en betekenen meer studie en navraag doen bij anderen. Ze vereisen dus heel wat probleem-oplossend werk om "mijn" van "jouw" te leren onderscheiden.

Het is moeilijk deze problemen op te lossen zonder betrokkenheid van anderen – zonder hun terugkoppeling en bemoediging.

2. Definieer je verantwoordelijkheden zorgvuldig. Loop de eisen langs waarvan je denkt dat je eraan moet voldoen en bekijk welke redelijkerwijs bij jou horen en welke onredelijk zijn. Zoek een betrouwbaar persoon bij wie je je oordeel kunt checken. Wees net zo duidelijk als je probeert het probleem of de angst van iemand anders weg te nemen.
Je moet hierna duidelijk kunnen verwoorden wat jouw aandeel is en wat het aandeel van de ander is in het probleem en de oplossing ervan.
3. Ga na of iemand anders je probeert te beheersen door overstuurt te zijn of daarmee te dreigen. Als je zo beheerst wordt, keer terug naar stap 2 totdat je rustig en duidelijk met hen kan spreken over jouw verantwoordelijkheden en grenzen.
4. Verifieer of je anderen probeert te beheersen door je dreigementen of door overstuurt te zijn. Als dat het geval is, keer terug naar stap 2 tot je kalm en duidelijk tegenover die ander kunt spreken over jouw verantwoordelijkheden en grenzen.

Als je nog angst voelt en je niet kunt voorstellen hoe je tegenover die ander kunt spreken over jouw verant-

woordelijkheden en grenzen, of als dit niet lukt, moeten we nog dieper gaan en problemen corrigeren en vaardigheden ontwikkelen op het niveau van de baby / het kleine kind. We komen hier als we de dingen niet zelf uit kunnen zoeken of als, wanneer we dat toch proberen, de angst zo sterk is dat we niet vrij en open kunnen praten over wie we zijn, zodat ons "zelf" verborgen blijft en verloren zolang we bang zijn.

5. Probeer te ontdekken waar je werkelijk bang voor bent met hulp van mensen met ervaren hersenen. Vaak is hetgeen waar ik bang voor ben niet een realiteit van vandaag of wat het voor mij lijkt te zijn. Ik kan denken dat ik bang ben dat ik m'n werk niet goed doe terwijl ik in werkelijkheid bang ben dat iemand boos op me is of me belachelijk maakt. Ik ben bang dat ik het belachelijk gemaakt worden niet overleef vanwege mijn vroege levenservaringen.
6. Je moet leren wie je bij je wilt hebben wanneer je bang bent en wat je wilt dat ze dan voor of met je doen. Je hebt iemand nodig die de angst kan hanteren zonder overweldigd te worden, en die je kan helpen te focussen op jezelf in plaats van op de dreiging die je meent te zien.
7. Je moet ontdekken wat je echt wilt en waar je in de huidige situatie het meest om geeft zodat je je doelen en waarden kunt verwoorden.
8. Je moet leren te spreken over waar je veel om geeft zelfs als je bang bent. Dat kan je leren door de aanwezigheid van iemand die je geduldig helpt woorden te vinden voor wat je bedoelt, en te oefenen ze uit te spreken in een minder bedreigende situatie tot je eraan toe bent om over je waarden, doelen en voorkeuren te spreken tegenover anderen die bang zijn of voor wie jij bang bent.

Dit proces van het definiëren en uitdrukking geven aan onze identiteit wordt een stuk eenvoudiger wanneer onze identiteit volwassen en stevig wordt. Hoe verder we groeien, hoe gemakkelijker het is om angst-bandens te veranderen in liefde-bandens.

[Accede! home](#) of [terug naar de artikelen index van Accede!](#)

Meer informatie of suggesties

Voor meer informatie, of uw reactie op het bovenstaande, kunt u contact met me opnemen via e-mail: andre.roosma@12accede.nl.

Bedankt voor uw belangstelling!